

VASTAUS VALTUUSTOALOITTEESEEN

Aluevaltuutetut Mika Flöjt Vihreät, Anneli Näppä Keskusta, Taru Lehtinen SDP ovat tehnyt valtuustoaloitteen, jossa esitetään välittömiä toimenpiteitä psykologien rekrytoinnin ja saatavuuden parantamiseksi Pohteella

Psykologien saatavuuden nykytilanne Perhe- ja sosiaalipalvelut ja Oys psykiatria -toimialueella koulupsykologipalveluissa ja kasvatusta- ja perheneuvonnan palveluissa

Psykologien saatavuudessa Pohjois-Suomen ja Perhe- ja sosiaalipalvelut ja Oys psykiatria -toimialueella on ollut pitkäkestoisia haasteita, jotka edeltävät hyvinvointialueen palveluiden järjestämisvastuuta. Pohteella hakijoita on 0,8 avointa psykologin tehtävää kohti.

Koulupsykologipalveluissa pitkäkestoisten saatavuuden haasteiden vuoksi lakisääteinen mitoitus 780 oppilasta psykologia kohti ei laajalti toteudu ja koulupsykologipalveluita ei pystytty tarjoamaan yhdenvertaisesti kaikissa Pohjois-Pohjanmaan esiopetusyksiköissä, kouluissa ja oppilaitoksissa. Lakisääteisen mitoituksen mukaista vakanssipohjaa ei koulupsykologipalveluissa myöskään ole.

Haasteet palveluiden järjestämisessä korostuvat alueilla, joilla henkilöstön saatavuus on ollut heikointa. Tilanteissa, joissa koulupsykologin kaikkia lakisääteisiä palveluita ei pystytty määräaikaaisesti järjestämään, on priorisoitu välttämättömien koulupsykologin tutkimusten toteuttamista ja kiireellisiä yksilöllisen opiskeluhoitoon tarpeita. Koulupsykologilla voi tällöin olla vastuullaan huomattavasti lakisääteistä oppilasmäärää suurempi määrä oppilaita, joille tarjotaan määräaikaaisesti rajattua palvelua.

Saatavuuden haasteiden ratkaisemiseksi ja lakisääteisten palveluiden turvaamiseksi Pohteen toimintavuosina Perhe- ja sosiaalipalvelut ja Oys psykiatria -toimialueella on pyritty kehittämään psykologien rekrytointikäytänteitä ja veto- ja pitovoimaa. Rekrytoinnin suunnittelussa ja toteutuksessa voidaan toimialueella hyödyntää tarpeen mukaan palvelualueen vastaavaa psykologia tai yksikössä työskentelevää psykologia, sekä Pohteen rekrytointiyrityksiä. Rekrytointikanavia pyritään hyödyntämään laajasti mukaan lukien sosiaalisen median ja yliopistojen omien kanavien huomioiminen rekrytointiviestinnässä. Viestinnän selkeyteen ja houkuttelevuuteen panostetaan.

Yhteistyötä psykologien rekrytoinnissa Pohteen toimialueiden välillä on tehty vähän. Yhteistyötä on tarkoitustenmukaista kehittää tulevaisuudessa. Valtuutettujen esittämä yhdenmukainen ohjeistus psykologien rekrytoinnin tueksi Pohteen laajuisesti pyritään laatimaan Pohteen rekrytointiyrityksen ja Perhe- ja sosiaalipalvelut ja Oys psykiatria -toimialueen yhteistyössä osaltaan tukemaan rekrytointia kaikilla Pohteen toimialueilla.

Veto- ja pitovoiman kehittäminen Perhe- ja sosiaalipalvelut ja Oys psykiatria -toimialueella koulupsykologipalveluissa ja kasvatusta- ja perheneuvonnan palveluissa

Perhe- ja sosiaalipalvelut ja Oys psykiatrian toimialue pyrkii veto- ja pitovoimaisuuteen työnantajana suhteessa psykologeihin ja muihin hyvinvointialueen ammattilaisiin. Riittävät kouluttautumis- ja työnohjausmahdollisuudet on tunnistettu keskeisiksi psykologien veto- ja pitovoimaa kehittäviksi tekijöiksi.

Toimialueen edetessä tarpeenmukaisten ja välttämättömien talouden sopeuttamistoimien kanssa kouluttautumismahdollisuudet pyritään turvaamaan ensisijaisesti laadukkaiden hyvinvointialueen sisäisten ja ryhmämuotoisten koulutusten kautta. Samalla pyritään turvaamaan ammattiryhmäkohtaiset valtakunnalliset suositukset koulutuspäivien määrän ja sisältöjen osalta. Monivuotisten erikoistumiskoulutusten ja psykoterapeuttikoulutusten tukea työnantajan taholta arvioidaan koulutussuunnitelman laatimisen yhteydessä vuosittain.

Työtila- ja työvälineratkaishuissa pyritään Pohteella työn sujumuuteen ja tilojen asianmukaisuuteen. Esimerkiksi koulupsykologipalveluissa suosituksia huomioivia tilaratkaisuja pyritään tekemään tiiviissä yhteistyössä koulujen ja oppilaitosten kanssa.

Perhe- ja sosiaalipalvelut ja Oys psykiatria -toimialue pyrkii joustavuuteen työnantajana esimerkiksi mahdollistamalla psykologityön toimialueiden välillä Docta Oy:n kautta. Pohteen psykologeille on vuoden 2025 aikana käyttöön otettu kannustava, ammattilaisten toiveiden mukainen ja koulupsykologipalveluiden tarpeisiin vastaava sisäistä keikkailua vastaava malli Docta Oy:n kautta. Malli on saanut ammattilaisilta positiivista palautetta ja auttanut osaltaan purkamaan tutkimusjonoa koulupsykologipalveluissa.

Perhe- ja sosiaalipalvelut ja Oys psykiatria -toimialueella kehitetään psykologien konsultaatiomahdollisuuksia pitkäjänteisesti. Yhteistyötä on tehty esimerkiksi OYS Neurokeskuksen kanssa konsultaation mahdollistamiseksi koulupsykologeille, ja Terveystien ja sairaanhoidon toimialueen palveluiden kanssa koululääkäreiden ja koulupsykologien keskinäisten konsultaatiokäytäntöiden osalta. Toimialue on sitoutunut yhteistyöhön ja sujuvien ja riittävien konsultaatioiden turvaamiseen toiminnassa.

Psykologeille tarjotaan säännöllistä ryhmämuotoista työnohjausta, jossa huomioidaan joustavasti ryhmän esiin tuomat tarpeet. Työnohjauksen tarpeenmukaisuutta ja toimivuutta arvioidaan vuosittain.

Työnantaja on parhaillaan valmistelemassa osana uutta Sote-sopimuksen palkkausjärjestelmämuudistusta psykologien uutta palkkamallia uusine osaamisen ja vastuun -kriteereineen (jatkossa osva-kriteeri), työ tältä osin on jo varsin pitkällä ja viimeisiä viilauksia odotellen. Uusia osva-kriteerejä on tehty yhdessä henkilöstöä kuunnellen ja psykologityön erityispiirteet huomioiden. Uuteen palkkamalliin tulee neljä osva-tasoa, joille hen-

kilöstö asettuu kunkin tehtävän osaamisen ja vastuun perusteella. Kullakin tasolla on tason mukainen tehtäväkohtainen palkka. Mahdolliset muut palkanosat ml. erilaiset lisät valmistellaan osana laajempaa Sote-palkkausjärjestelmäkokonaisuutta.

Pohteella on tähänkin saakka käytetty rekrytointilisiä kaikkein haastavimpien psykologirekrytointien vauhdittamiseksi. Toiveena ja tavoitteena on, että rekrytointilisien käyttöön olisi jatkossa mahdollisimman vähän tarvetta. Tarvittaessa rekrytointilisiä on jatkossakin yksi palkkausjärjestelmän osa.

Pohteen aikana psykologien palkkakehitys ajalta 2/2023 – 10/2025 on ollut seuraavanlainen:

	2/2023	10/2025	Muutos
Psykologien määrä (pl. opis-kelijat ja vast.)	148 henkilöä	160 henkilöä	
Tk-palkan keskiarvo	4120,78 €/kk	4616,00 €/kk	+ 12 %
Vaihteluväli	3741,61 – 4928,71	4453,63 – 5296,81	
Mediaani	4083,51 €/kk	4453,65 €/kk	+ 9,1 %

Joutuisa ruokailu työajalla on tällä hetkellä mahdollista jakso- ja yleistyöajassa. Psykologeilla sovellettavassa työaikaamuodossa (SOTE-sopimus liite 7) joutuisa ruokailu ei sopimuksen mukaan ole mahdollinen. Keväällä 2025 voimaan tulleen Sote-sopimuksen mukaan liitteessä 7 oleva henkilöstö voi sopia työnantajan kanssa siirtymisestä yleis- tai jaksotyöaikaan. Jos tällaisesta muutoksesta sovitaan, myös psykologit voivat hyödyntää joutuisaa ruokailua. Työaikaamuodon muuttamiseen ei työntekijällä ole kuitenkaan subjektiivista oikeutta vaan muutos tulee perustua toiminnan järjestelyyn.

Oulu 28.10.2025

Leena Mämmi-Laukka
 toimialuejohtaja
 perhe- ja sosiaalipalvelut, OYS psykiatria

Juha Jääskeläinen
 henkilöstöjohtaja
 Pohde

Minna Malila
 palvelualuejohtaja
 Perhekeskuspalvelut -palvelualue